

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dubitatio prima. Qvisnam sit finis & scopus vitæ Christianæ, & quis
Religiosæ, præsertim Carmelitanæ, quibusque indigeat assecutio ejus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Dices.

Voluntatis divinæ pacifice latatur, juxta illud: ibant Apoſtoli gaudentes à conſpectu Concilii, quia digni habiti sunt pro nomine JESU contumeliam pati.

Respon-
detur.

Circa tertiam, Dices: Si Joannem in Patrōlo Deus dignatus est Apocalypsi tot visionum & revelationum, etiam credendum est propheticē cognovisse, quando ab exilio fuisse revocandus, ut ipfem Dion. supponit: Non ergo debuit illi suam revelationem detegere, quia sine justa cauſa publicandæ non sunt. Respondeo quamvis Joannes plures habuerit Revelatio-nes, non necessario habuisse istam de sua libera-

Vide Resolut. 36. & 60. & 91.

APPENDIX DVBITATIONVM, ET RESOLVTIONVM MYSTICARVM,

Circa universam doctrinam I. & II. Partis hujus Libri.

Quia documenta mystica ex diversis S. Dionysii libris hinc inde collecta non poterant ibi disponi eo methodo & ordine, quem materia postulat, operæ premium viuum fuit dubitationes & Resolutio-nes, qua vel exillis, vel etiam ex questionibus in prima parte disputatis exorierentur, in fine totius operis reservare: ut non solum luculentius innotescant, quæ ad doctrinam mysticam, & totius vita spiritualis seriem spectare videntur; sed eo etiam ordine proponantur, quo ut in plurimum, & ab expertis solent exerceri, & ab Auctoribus pertractari. Ne autem dum eas resolvetur, etiam agamus: illæ qæ indigne-bune expositione hic breviter elucidabuntur; quæ vero jam superius remanent explicata suis locis videnda remittentur.

DVBITATIO I.

Quisnam sit finis & scopus vita Christianæ; & quis Religiosa, presertim Carmelita-na, quibusque indiget aſſe-cutio ejus?

Resolutio 1.

Vita Christianæ finis ultimus Beatiſtude eterna-
tis, ad quam per gratiam & charitatem perve-nitur.

Hac resolutio colligitur ex docum. 24. ubi S. Doctor dicit salutem nos consequi per deificationem, quam quidem fieri per gratiam, & charitatem, constat ex ibi dictis, atque etiam ex docum. 78. Cum autem dicit charitatem esse finem omnis hierarchie, loquitur de fine non ultimo, sed de illo, qui ad ultimum est medium, in quo etiam sensu D. Thom. 2. 2. q. 27 a. 6. ad 3. appellat actum charitatis finem ultimum, nimirum respectu hujus vite, & non exter-
Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

tione: non enim Deus omnia omnibus revelat: immo sicut immediate illuminat Prophetas de illis quæ ad alios spectant, ita solet ipos illuminare per alios de rebus quæ ad ipsosme pertinent. Unde non otioſe illi communicatur re-velatio ista, vel quia potuit non cognoscere: vel quia poterat cognoscere cum minori evi-dentiæ & cum aliqua dubitatione & formidine, à qua tolleretur per conformitatem revelatio-num: vel denique quia potuit Dionysius impe-rari seu impelli à Deo, ut id Joanni communi-caret &c.

Vide Resolut. 36. & 60. & 91.

Resolutio 2.

Religiosa vite, licet sit idem finis ultimus ac vita Christianæ, finis tamen non ultimus, seu qui est medium ad illum, non caritas utramque, sed perfectio caritatis ista, seu tendentia ad illum.

Hac colligitur ex docum. 37. ubi S. Dion. Monachos eriam non Sacerdotes. Sacerdotibus dicit propinquari & perfectiores esse aliis Christianis, eo quod omnibus mundi bonis renunient; in hoc enim convenienter omnes Religiosi per tria essentialia vota; nam per votum paupertatis bonis utilibus & externis se abdicant; per votum castitatis bonis delectabilibus & internis corporis; per votum obedientia bonis animæ intrinsecis, nimirum vo-luntate & libertate. Cum ergo sint in statu perfectionis, licet non obligentur ad haben-dam perfectionem caritatis, sicut obligantur Episcopi, tenentur tamen illum procurare, & ad illum tendere per generalem votorum, & per speciale Regula propria observationem Legend. nost. Alphonſus à JESU MARIA in praclaro illo opere Matrii edito an. 1613. cui titulus *dolitina Religiorum &c. part. 2. cap. 8.*

Resolutio 3.

Perfectio charitatis, que est finis omnium Religio-
rum, coincidit cum sanctitate perfecta, ad quam requiruntur tres gradus munditiae; scilicet, li-bera, perfecta, & immaculata.

Hoc colligitur ex docum. 74. ut ibi expli-catur à D. Thoma. Ratio potest esse, quia cum sanctitas, seu gratia, & charitas possit augeri in intentione usque in infinitum syncathoreticæ, non potest ex parte intentionis sumi perfectio totalis ejus in
Ccc. 3. hac

hac vita, sed magis ex parte munditiae vitiis & culpis, à quibus liberat omnino, dum est in statu perfecto, modo explicato à D. Thoma ad idem document. & in 1. Sent. dist. 10. q. 4. art. 4. & in 3. d. 3. q. 1. a. 1. quod etiam tangit 2. 2. q. 81. art. 8. ubi dicit sanctitatem ex nomine Græco Agios, idem esse ac sine terra, seu inquinamento.

Potest tamen status charitatis perfectæ alter explicari, juxta eundem D. Thom. 2. 2. q. 24. a. 9. & q. 183. a. 4. & 184. a. 2. de quo redit

Objicetur sermo Dubit. 2. Loquendo de charitate incipientium, proficiuntium & perfectorum.

Objic. 1. tertius gradus munditiae; requisitus ad perfectam sanctitatem est, ut nihil sit extrinsecus quod animam possit maculare, ut explicatur in eodem docum. sed non posse maculari, non pertinet ad statum hujus vita: ergo, non possimus in vita obtinere illam perfectam sanctitatem. Resp. dist. min. Si illud non posse sumatur in toto rigore impossibilitatis Conc. Si magis late pro summa difficultate, neg. hęc enim est quædam impossibilitas moralis, in quo sensu dicitur ad Heb. 6. impossibile enim est eos, qui semel sunt illuminati &c. ac si dicat, difficile est valde, quippe qui perfecti sunt in charitate jam non moventur amplius sicut ante, ab obiectu v. g. libidinosis, nec facile possunt moveri.

Objicetur Objic. 2. Si finis proximus omnium Religionum est perfectio charitatis, non poterit quis consequi ultimum finem beatitudinis, nisi qui fuerit perfectus: quod non est admittendum. Prob. seq. quia finem ultimum non quis consequitur, nisi consequatur finem non ultimum, qui est medium ad illum. Respon. Ne-

gando sequel. Ad prob. dist quando finis intermedius ut adeptus est medium omnino necessarium conced. quando tale non est, neg. jam ergo licet perfectio charitatis sit medium ultimum ad gloriam consequendam, non tamen est medium omnino necessarium, sed tamen Religiosis est charitas tam laicis, quam Religiosis, ac præterea Religiosis necessaria est tendentia in perfectionem charitatis, licet de facto illam non assequantur.

Resolutio 4.

Religiosis Carmelitū finis proximus, & primus, quo tempore medio necessario debent perfectiorem procurare, est vita contemplativa; finis vero minus principialis, & secundarius vita activa per exercitia subvenienda proximis spiritus usi.

Hac Resolutio quo ad 1. partem colligitur ex docum. 37. ubi S. Doct. Loquendo de Monachis (qui tunc temporis non erant alii nisi Carmelites) dicit quod cum uno conjungi debeant, & cum sacra monade colligi, in quo videatur significare vitam contemplativam, que nos colligit à multitudine, & conjugi Deo. Et etiam colligitur ex eo, quod ibi dicit Monachum abrenuntiare non solum vitiis & rebus mundanis, sed etiam visionibus seu cogitationibus illarum, utpote qui cogitationes mentis in cœlestibus debeat solum occupare, juxta illud quod in Regula Carmelit. præcipitur: Maneant singuli in cellulis suis, vel iuxta eam, die ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes;

Iste igitur finis proximus competit Carmelitum quatenus Monachi propriæ sunt: quatenus vero Mendicantes, quod postea fuerunt, habent etiam pro fine minus principali & secundario exercitia vite activæ, juxta præscriptum obedientiæ. Quod licet non colligatur directe ex illo documento Dionysio, colligitur tamen indirecte, si enim ex illa parte qua sunt propriæ Monachi debent incumbere vita contemplativa, ex alia parte in qua deficiunt à ratione propriæ Monachorum debent participare in exercitiis aliorum Religiosorum, qui vivent activam profitentur.

Si autem queras, quānam actiones sint propriae vitæ contemplativa, quānam activæ; & quānam etiam mixtæ? Respondeo breviter: actionem propriissimam vitæ contemplativa esse, contemplationem divinae veritatis; deinde contemplationem operum Dei, deinde opera maritima, que ad hoc conductunt, ut lectio, meditatio, gratiarum actio, petitio &c. Denique illa etiam opera vita activa, que aliquando possunt mentales istas operationes adiuvare: ut exercitia virtutum moralium, mortificationes, jejunia, asperitates &c.

Operationes vita activa vel sunt quæ pertinent ad emendationem propriam, ut mortificatio, vita asperitas, exercitia etiam virtutum moralium, non ut respiciunt contemplationem, sed extirpationem vitiiorum, & passionum moderamen: vel sunt, quæ pertinent ad proximorum utilitatem spiritualem, vel etiam corporalem, ut prædicare, docere, viuere infirmos & cetera misericordia opera.

Operationes vita mixta ex contemplativa, & activa, utrasque complectuntur, magis vel minus principaliter istas aut illas, secundum quod principalius utramque ex illis amplectitur. De quibus videantur ē Notris Joann. à JESU MARIA in Schola orationis sub initium, & Alphon. A JESU MARIA cap. 5. & 6. lib. supracitati. part. 3. Alvarez de Pacé tom. 1. de vita Spir. lib. 2. & communiter Autores cum D. Thom. 2. 2. q. 179. & q. 180. n. 2. & 181. 4. & multis aliis locis.

Resolutio 5.

Ad vitam spiritualem secundam solent homines movere & exercitare, vita brevitas, ac mortuus incertus, & certitudo diversitatisque illius in bona, & malis, atque pro certo habere exercitia spiritualia, que nunc in vita dispendent ob sui difficultatem, non morte tandem in valde placitura.

Hoc resolutio habetur in docum. 38. ubi poterit videri, nec est cur in hac doctrina adeo certa, & comperta omnibus amplius explicanda immotetur.

Resolutio 6.

Vitam aggrediens spiritualem, certus debet esse, se non posse finali DEO & mundo servire, & proinde non has, vel illas solum mundi affectiones relinquent, sed penitus omnes.

Hoc colligitur ex docum. 27. cuius ratio est, quia licet cum charitate bene stare possint affectiones aliquæ rerum temporalium, dommodo quis non ponat in illis suum ultimum finem: impeditum tamen servorem charitatis, & nec

Resolutio 11.

minima illarum potest compati cum charitate perfecta; ut enim dicit Augustinus. citatus à D. Thom. 2.2. q. 1.84. a.2. *venenum charitatis est cupiditas, perfectio nulla cupiditas.* Hx autem affectiones, licet quo ad actum faciliter possint impediti, eradicare tamen eas quo ad habitus, & inclinations; opus est perfectissimum, & admodum difficile, ad quod tandem pertingitur ex divina gratia per exercititia via purgativa, illuminativa, & unitiva, de quibus agemus dubius. 2.

Resolutio 7.

Regreditur etiam animus fortis, resolutus, & constans, semperque de profecto solicitus.

Colligitur ex docum. 2.8. Ratio eius est, quia principium vita spiritualis laboribus & tentationibus plenum est: medium licet aliquantum suavius, periculis tamen & difficultatibus obnoxium: terminus vero licet mul. o deliciosa & glorioiosa, ipsa tamen maiestate & dignitate sua terribilis existit. Quia omnia non nisi eximia fortitudine ac magnanimitate, constante perseverantia vincenda sunt; ut ex peculiaribus exercitiis cuiusque via amplius excedens patebit.

Resolutio 8.

Ad exercitium vita contemplativa requiritur quoque summa mentalis tranquillitas, ac proinde silentium, & recessus ab omni mundi strepitu.

Hoc colligitur ex docum. 19. cuius Ratio est, quia si huiusmodi tranquillitas requiritur ad quodunque studium etiam speculativum, quanto magis ad contemplativum, in quo mens supra seipsum debet elevari, ut Deo soli inharet? Ad hanc igitur tranquillitatem tam intrinsecam, quam extrinsecam valde conductus silentium, & recessus; in multo quoque enim ait Solomon Proverb. 10. cap. peccatum non derit: Hinc Jeremias cap. 3. Thren. Bonum est profaci cum silendo / laudare DEI. & iterum: Sedebit solitarius & rasebit quia levavit super se. Et Osee 2. cap. Dicam eam in solitudinem, & loquar ad eam, &c.

Resolutio 9.

Afortiori debent silentio celari tam virtutes proprias, quam etiam visiones, illustrationes, & communicationes divine, ne vanitas aura explicantur.

Colligitur ex docum. 31. quod pater ex illius expositione, & communione doctrina SS. P.P.

Resolutio 10.

Cum hoc tamen sit, ut semper nos alios exemplo boni operi edocamus, in eo etiam verbo & doctrina, quando ex officio, vel charitate tenemus; in hoc enim Angelorum nomen consequimur, acce initiationem DEI, in qua perfectio biarchica conficitur.

Hoc habetur in docum. 6.7. & 11. nec indiget ampliori explicatione.

Resolutio 12.

Star etiam cum illo silentio, ne mentes nostras, atque internas ejus affectiones, & illustrationes Praetatis & Magistri calaveris; cum inferiores à superioribus debent illuminari, sicut habetur in docum. 9.

De necessitate doctoris & Magistri in hac via spirituali tam ardua, tam laboriosa, & tam tensibus abdita, nullus est qui ambigat, etique Sanctorum & Doctorum omnium generale consilium, de quo præter alios infra adducendos videatur B. Vincentius Ferrierius in Tract. de vita spiriti. ubi non solum dicit brevius & faciliter ad perfectionem pertingere, qui habuerit instructorem, quantumvis ipse vigeat acumen intellectus & libertum studios; sed addit, quod numquam Christus suam gratiam ministrabit, si homo habet a quo possit instrui, & negligit credens libi sufficere. Videatur Laun. Justin. lib. de obed. c. 20. Bern. serm. 7. in Cant. 3. Cassianus col. 2. c. 11. & alii communiter.

Resolutio 13.

Qui alios purgare debent exemplo & doctrina, purgantimos eos esse convenit; qui alios illuminant, lucidissimos; qui alios perficiunt, perfectissimos.

Colligitur ex 2. p. documenti 10. in quo videot loqui de Magistris spiritualibus, qui non solum debent esse doctissimi, sed in rebus mysticis expertissimi: ut inter alios docet V. P. Bartholomaeus à Martyribus in 2. p. compendio spirit. Dionys. Carthus. de fonte lucis art. 13. Suarez 1.2. de orat. c. 10. n. 8. & alii tam extranei quam nostri, quos refert P. Fr. Nicolaus à JESU MARIA in elucidatione sapientiarum ap. 1. c. 7. Ubi etiam probat plus tollere in hac arte simplices expertos, quam literatos sine experientia. Si autem aliquis, qui simul doctrinam cum experientia conjungat, non inveniatur; tunc facienda est electio non ex semi literatis, quos vocat N. Seraphica Mater cap. 5. via sua, & manu 5. c. 1. Sed ex viris doctissimis, tam in Theologia Scholastica, quam in sacra Scriptura, & in Sanctorum Patrum, & Mysticorum lectione, qui quidem licet doctrinam istam ex propria experientia non didicerint, ex mente aliorum de ea saltem iudicium ferre poterunt. Si autem is fuerit Praetatus, licet minus sit eruditus & expertus, confidat subditus quod Deus per eum os eum erudit, & de omnibus sufficienter edocebit.

DUBITATIO II.

Quotuplex sit via, qua nobis ad perfectam contemplationem, & cum DEO unionem incedendum?

Resolutio 13.

Quantum via perfectionis una sit, in tres velut vias, seu potius partes, solet dividi: nimis in viam purgativam, illuminativam, & unitivam.

Hoc colligitur ex doc. 9. ubi loquitur S. D. de illis qui purgant & purgant; illuminant & illuminant; perficiunt & perficiunt.

Ccc 4. Prius